

[Per Møller.]

ger for en stor del af styrken i vore argumenter. Vi sikrer os adgangen til at blive hørt, og vi sikrer os en reel medindflydelse. Værdien af disse goder afhænger i nogen grad af os selv. Dertil kommer, at fællesmarkedets institutioner er bygget således op, at et lille medlemsland får forholdsvis større indflydelse end et stort medlemsland. Et land som England med omkring 50 millioner indbyggere får ikke ti gange så stor indflydelse som Danmark med sine 5 millioner.

Samarbejdet inden for fællesmarkedet vil indtil videre i første række dreje sig om de handelspolitiske, økonomiske, monetære og teknologiske problemer samt andre områder, der er direkte berørt. Et mere bredt udenrigspolitisk samarbejde er derimod ikke særlig aktuelt i dag, skønt det fra næsten alle sider erkendes som et vigtigt mål at give Europa stemme og at øge den europæiske indflydelse på den verdenspolitiske udvikling.

Der mangler imidlertid endnu én væsentlig forudsætning for et snævert og fast etableret udenrigspolitisk samarbejde: der er i dag ikke den fornødne grad af enighed og samstemmighed om holdningen til en række væsentlige storpolitiske problemer. På dette område hviler fortidens skygger endnu tungt over Europa, og derfor kan det ikke undgå at virke som et udslag af realisme, når Frankrig bestandig advarer mod at drive udviklingen for hastigt fremad.

Det er ligeledes udtryk for realisme, når den danske regering er gået ind for det synspunkt, at man i det politiske samarbejde i Europa må gå pragmatisk frem, og at det foreløbig er naturligt at lægge hovedvægten på en procedure, der forudsætter gensidige informationer og konsultationer. Dette er en holdbar metode, og hvis den ellers bærer frugt, vil der allerede om to år være lejlighed til at undersøge, om man kan tage yderligere skridt fremad. At man fra dansk side har påpeget, at sikkerhedspolitiske drøftelser har deres forum inden for NATO, må anses for en naturlig konstatering af en kendsgerning. Med denne bemærkning i det danske memorandum foregriber man intet som helst.

Under den hidtidige debat om dansk tilslutning til fællesmarkedet har spørgsmålet

om udlændinges adgang til at erhverve dansk jord spillet en vis rolle. Markedsministerens redegørelse og regeringens oplysninger om denne problematik har bidraget til i nogen grad at afdratisere spørgsmålet. I en senere sammenhæng vil der blive lejlighed til en nærmere drøftelse af planen om en koncessionsordning i forbindelse med udlejning af sommerhuse. Det princip, man her har i tankerne, synes at afgive et godt grundlag for en ordning, der kan sikre vore sparsomme arealer til fritidsformål.

Det er vidtrækkende og i mange henseender opløftende perspektiver, der aftegner sig i forbindelse med det brede europæiske samarbejde, som vi kan håbe på at komme med i. Man bebrejder af og til politikerne — og gør det måske med nogen ret — at de økonomiske perspektiver skydes for stærkt i forgrunden. Det hænger vel sammen med ting, nemlig for det første at rammerne for det økonomiske samarbejde er mere præcise og mere færdiggjorte, og for det andet at en dynamisk og stabil økonomi nu engang er en forudsætning for at udvikle politisk styrke og for at løse det utal af problemer, vi står over for vedrørende undervisning, forurening, u-landshjælp og meget andet.

Man kan med adskillig rimelighed tale kritisk og skeptisk om vor materialistiske kultur og filosofi, men man kommer ikke uden om, at der må skabes en materiel eller økonomisk baggrund for at forme en bedre og mere menneskelig tilværelse. Derfor er det noget værdifuldt i forbindelse med vor indtræden i fællesmarkedet, at vi derved placerer Danmark i en økonomisk sammenhæng, der sætter os i stand til at udnytte vore hjælpemidler og vore evner på en mere effektiv måde, end det sker i dag.

Men det politiske sigte i det europæiske samarbejde og den politiske inspiration, der har sat den europæiske samling i gang, er på længere sigt fuldt så betydningsfuld som det økonomiske samarbejde. Det er her noget væsentligt, at fællesmarkedet er et instrument for en europæisk forsoning. I et Europa, hvor man fastholder den historiske splittelse, og hvor en række stater prøver på at være sig selv nok, vil der uvægerlig opstå spændinger, modsætninger og konflikter. Hvis man derimod retter blikket mod det, man er fælles om, og hvis man samler kræfterne om fælles løsninger på små og store